

Management of Small Size Schools in the Thai-Cambodian Border Area Surin Province

Kanyarat Khruueawan

Ratchapak Institute

E-mail: kanmathpm@gmail.com

Supod Sangngern

Ratchapak Institute

E-mail: Supot.97@hotmail.com

Supol Chunsandee

Ratchapak Institute

E-mail: supoldee@gmail.com

Wirapron Suriyasookpasert

Ratchapak Institute

E-mail: Wirasuriya.197823@gmail.com

Somrak Yanathiro

Ratchapak Institute

E-mail: Phrasomrak@gmail.com

Received	Reviewed	Revised	Accepted
29/09/2025	19/10/2025	23/12/2025	25/12/2025

Abstract

Background and Aims: Small schools in the Thai-Cambodian border area, Surin Province, have problems in organizing teaching and learning, resulting in low quality of education for students along the Thai-Cambodian border. Therefore, the management of small schools is important for developing and improving the management of small schools to be more efficient. The objectives of this research are 1) to study the context, current situation and management factors; 2) to study school management; 3) to study the results of school management; and 4) to gather recommendations for the management of small schools in the Thai-Cambodian border area, Surin Province.

Methodology: It is a mixed-method research. The sample group includes school administrators, teachers, basic education committee members, and parents of students, totaling 210 people. The sample group was determined using the Krejci and Morgan table, with a total of 210 people. The target group was 9 people using a stratified random sampling method. The tool used was a 5-level rating scale questionnaire with a reliability value of .895. The statistics used for data analysis included mean, percentage, and standard deviation.

Results: The key findings revealed that most students were Thai nationals who communicated in Thai. The schools faced challenges such as an insufficient number of teachers, a need to improve some buildings and the environment, and unstable internet signals. The community provided good cooperation and support, but students were affected by poverty and local conflicts. The curriculum integrated local culture and language, aligning with the border context. Overall, administrative factors, the level of school administration, and administrative outcomes were all rated at a high level. The study recommends that all four aspects of school administration be given importance, emphasizing the need for all stakeholders to collaborate in planning, decision-making, and implementation.

Conclusion: The management of small schools in the Thai-Cambodian border area, Surin Province, has a high level of overall related factors. The overall school management is at a high level. The results from school management are at a high level. Recommendations for school management include giving importance to all four areas of management, which emphasize that all parties must cooperate in planning, decision-making, and implementation.

Keywords: Management; Small school; Thai Cambodian border area

การบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กบริเวณพื้นที่ชายแดนไทย-กัมพูชา จังหวัดสุรินทร์

กัญญารัตน์ เครือวัลย์

สถาบันรัชต์ภาคย์

อีเมล: kanmathpm@gmail.com

สุพจน์ แสงเงิน

สถาบันรัชต์ภาคย์

อีเมล: Supot.97@hotmail.com.

สุพล ฉุนแสนดี

สถาบันรัชต์ภาคย์

อีเมล: supoldee@gmail.com

วิราภรณ์ สุริยะสุขประเสริฐ

สถาบันรัชต์ภาคย์

อีเมล: Wirasuriya.197823@gmail.com

สมรัก ญาณธีโร

สถาบันรัชต์ภาคย์

อีเมล: Phrasomrak@gmail.com

Abstract

ภูมิหลังและวัตถุประสงค์: โรงเรียนขนาดเล็กบริเวณพื้นที่ชายแดนไทย-กัมพูชา จังหวัดสุรินทร์ มีปัญหาในการจัดการเรียนการสอน ทำให้คุณภาพการศึกษาของนักเรียนตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชา มีคุณภาพต่ำ ดังนั้นการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก จึงมีความสำคัญต่อการพัฒนา ปรับปรุง การบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นต่อไป การวิจัยครั้งนี้วัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาบริบท สภาพการณ์ปัจจุบันและปัจจัยในการบริหารจัดการ 2) เพื่อศึกษาการบริหารจัดการโรงเรียน 3) เพื่อศึกษาผลผลิตจากการบริหารจัดการโรงเรียน 4) เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กบริเวณพื้นที่ชายแดนไทย-กัมพูชา จังหวัดสุรินทร์

ระเบียบวิธีการวิจัย: เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 210 คน กำหนดกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครซี่และมอร์แกน ได้จำนวน 210 คน สุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 9 คน โดยวิธีเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้เป็น

แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีความเชื่อมั่น เท่ากับ .895 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย: พบว่า 1) นักเรียนในโรงเรียนส่วนใหญ่เป็นนักเรียนสัญชาติไทย ใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร จำนวนครูไม่เพียงพอ สภาพอาคารเรียนและสิ่งแวดล้อมต้องปรับปรุงบางส่วน สัญญาณอินเทอร์เน็ตไม่เสถียร ชุมชนให้ความร่วมมือและสนับสนุนโรงเรียนเป็นอย่างดี ปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อนักเรียนคือ ปัญหาด้านความยากจนและปัญหาด้านความขัดแย้งในพื้นที่ การจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ชายแดน มีการสอดแทรกเนื้อหาเกี่ยวกับวัฒนธรรมและภาษา ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) การบริหารจัดการโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก 3) ผลผลิตจากการบริหารจัดการโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก 4) ข้อเสนอแนะการบริหารจัดการโรงเรียนต้องให้ความสำคัญในการบริหารงานทั้ง 4 ด้าน ซึ่งเน้นให้ทุกฝ่ายต้องร่วมมือกันทั้งในด้านการวางแผน การตัดสินใจและการดำเนินการ

สรุปผล: การบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กในบริเวณพื้นที่ชายแดนไทย-กัมพูชา จังหวัดสุรินทร์ มีปัจจัยที่เกี่ยวข้อง โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีการบริหารจัดการโรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลผลิตจากการบริหารจัดการโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อเสนอแนะในการบริหารจัดการโรงเรียนจะต้องให้ความสำคัญในการบริหารงานทั้ง 4 ด้าน ซึ่งเน้นให้ทุกฝ่ายต้องร่วมมือกันทั้งในด้านการวางแผน การตัดสินใจและการดำเนินการ

คำสำคัญ: การบริหารจัดการ; โรงเรียนขนาดเล็ก; พื้นที่ชายแดนไทย-กัมพูชา

บทนำ

แผนการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งมีแนวคิดการจัดการศึกษา โดยยึดหลักสำคัญ ในการจัดการศึกษา ประกอบด้วย หลักการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน หลักการจัดการศึกษาเพื่อความเท่าเทียมและทั่วถึง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และหลักการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคม อีกทั้งยึดตามเป้าหมายโลกเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยนายทศพรศาสตร์ชาติ มาเป็นกรอบความคิดสำคัญในการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ และการปฏิรูปการศึกษาตามแนวทางของคณะกรรมการอิสระเพื่อปฏิรูปการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ. 2560 : จ)

กระทรวงศึกษาธิการจึงมีแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กทั้งในระดับ ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา เพื่อให้สามารถเป็นโรงเรียนขนาดเล็กที่มีคุณภาพสามารถดำรงอยู่ได้ด้วยตนเอง โดยการทำให้โรงเรียนขนาดเล็กเหล่านี้มีคุณภาพสูงขึ้น ใน 4 ประการหลักที่สำคัญ ได้แก่ คุณภาพนักเรียน คุณภาพการจัดการเรียนการสอนและหลักสูตร คุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา และคุณภาพการบริหารจัดการ (วิชัย ลาธิ และ สุธรรม ธรรมทัตตานนท์. 2564 : 87; อ้างอิงจาก สำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา. 2558: 2-3)

การจัดการศึกษาบริเวณพื้นที่ชายแดนไทย - กัมพูชา มีข้อจำกัดหลายอย่างไม่ว่าจะเป็นผู้ปกครองที่มีฐานะยากจน ขาดทุนทรัพย์ในการศึกษาต่อ นักเรียนบริเวณพื้นที่ชายแดนไทย - กัมพูชา เป็นเด็กด้อยโอกาสกว่าเด็กในตัวเมือง นอกจากนั้นในการปฏิบัติหน้าที่ของครูยังมีงานอื่น ๆ อีกมากมายภาระงานของครูซึ่ง พบว่าครูไทยจำนวนมากต้องทำหน้าที่อื่นนอกเหนือจากการเป็นครูสายผู้สอน ซึ่งเป็นปัญหาในการจัดการเรียนการสอนต่อนักเรียน ทำให้คุณภาพการศึกษาของนักเรียนตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชา มีคุณภาพต่ำ จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ได้ทำการทดสอบนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2566 มีระดับต่ำ (สถาบันทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (องค์การมหาชน). 2566: ออนไลน์) ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาศึกษาถึงการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กบริเวณพื้นที่ชายแดนไทย-กัมพูชา จังหวัดสุรินทร์ ทั้งนี้เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปเป็นแนวทางในการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กบริเวณพื้นที่ชายแดนไทย-กัมพูชา จังหวัดสุรินทร์ และนำข้อมูลที่ได้ไปพัฒนา ปรับปรุง การบริหารจัดการโรงเรียนแก่ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน หน่วยงานการศึกษา หน่วยงานทั่วไปและผู้ที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นต่อไป

คำสำคัญ : การบริหารจัดการโรงเรียน ; บริเวณพื้นที่ชายแดนไทยกัมพูชา

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาบริบท สภาพการณ์ปัจจุบันและปัจจัยในการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กบริเวณพื้นที่ชายแดนไทย-กัมพูชา จังหวัดสุรินทร์
2. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กบริเวณพื้นที่ชายแดนไทย-กัมพูชา จังหวัดสุรินทร์
3. เพื่อศึกษาผลผลิตจากการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กบริเวณพื้นที่ชายแดนไทย-กัมพูชา จังหวัดสุรินทร์
4. เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กบริเวณพื้นที่ชายแดนไทย-กัมพูชา จังหวัดสุรินทร์

ขอบเขตการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. ข้อมูลเชิงปริมาณ

- 1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 4 โรงเรียน ปีการศึกษา 2568 จำนวน 441 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครองนักเรียน ปีการศึกษา 2568 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบตารางสำเร็จรูปเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) และเทียบสัดส่วนได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 210 คน โดยวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น

2. ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อเสนอแนะการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กบริเวณพื้นที่ชายแดนไทย-กัมพูชา จังหวัดสุรินทร์ โดยอาศัยการวิจัยเชิงคุณภาพ มีกลุ่มเป้าหมายแบบเจาะจง จำนวน 9 คน ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน 4 คน ครูผู้สอน 3 คน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 2 คน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงผสมผสาน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 2 ประเภท ดังรายละเอียดดังนี้

1. ข้อมูลเชิงปริมาณ เป็นแบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ เพศ ตำแหน่ง บริบท และสภาพการณ์ปัจจุบันของโรงเรียน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้ปกครองนักเรียนเกี่ยวกับปัจจัยการบริหารจัดการโรงเรียน การบริหารจัดการโรงเรียน และผลผลิตจากการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กบริเวณพื้นที่ชายแดนไทย-กัมพูชา จังหวัดสุรินทร์ เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) โดยกำหนดค่าคะแนน 5 ระดับ ที่ผ่านการหาคุณภาพเครื่องมือ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ .895

สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ 1) การหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item of Objective Congruence: IOC) 2) การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ 1) ร้อยละ (percentage) 2) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และ 3) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. ข้อมูลเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เกี่ยวกับการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กบริเวณพื้นที่ชายแดนไทย - กัมพูชา จังหวัดสุรินทร์

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการเสนอความคิดเห็นตามประเด็นข้อคำถามจากการสัมภาษณ์ดำเนินการวิเคราะห์ด้วยวิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา โดยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มา

ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล โดยวิธีการวิเคราะห์แบบอุปนัย นำข้อมูลที่ได้มาเรียบเรียงในรูปของข้อความ โดยการจัดกลุ่มประเด็น และนำเสนอเชิงพรรณนาความ

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กบริเวณพื้นที่ชายแดนไทย-กัมพูชา จังหวัดสุรินทร์ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ศึกษาบริบท สภาพการณ์ปัจจุบันและปัจจัยในการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กบริเวณพื้นที่ชายแดนไทย-กัมพูชา จังหวัดสุรินทร์

1.1 การศึกษาบริบท สภาพการณ์ปัจจุบันของโรงเรียน พบว่า นักเรียนในโรงเรียนส่วนใหญ่สัญชาติไทย ภาษาที่ใช้ในการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักเรียน พบว่า ใช้ภาษาไทยกลาง จำนวนบุคลากรครูในโรงเรียนเมื่อเทียบกับความต้องการไม่เพียงพอ สภาพอาคารเรียนและสิ่งแวดล้อมทางกายภาพของโรงเรียน สภาพค่อนข้างดีแต่ต้องการการปรับปรุงบางส่วน การเข้าถึงระบบอินเทอร์เน็ตและเทคโนโลยีสารสนเทศของโรงเรียน มีอินเทอร์เน็ตแต่สัญญาณไม่เสถียรความเร็วไม่เพียงพอ ลักษณะการเดินทางมาโรงเรียนของนักเรียนส่วนใหญ่ผู้ปกครองรับส่ง รองลงมา คือ เดินเท้า ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโดยรอบ ชุมชนให้ความร่วมมือและสนับสนุนโรงเรียนเป็นอย่างดี ปัญหาด้านสังคมที่ส่งผลกระทบต่อนักเรียนในพื้นที่ คือปัญหาด้านความยากจน รองลงมา คือ ปัญหาด้านความขัดแย้งในพื้นที่ แหล่งงบประมาณสนับสนุนหลักของโรงเรียนนอกเหนือจากงบประมาณปกติ คือการระดมทุนจากศิษย์เก่า การจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ชายแดน มีการสอดแทรกเนื้อหาเกี่ยวกับวัฒนธรรมและภาษาในพื้นที่ชายแดนในการจัดการเรียนการสอน

1.2 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กบริเวณพื้นที่ชายแดนไทย - กัมพูชา จังหวัดสุรินทร์ ผลปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กบริเวณพื้นที่ชายแดนไทย - กัมพูชา จังหวัดสุรินทร์

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก	ระดับการประเมิน n=210		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1. โรงเรียนมีความหลากหลายทางภาษาและวัฒนธรรมของนักเรียนส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอน	4.39	0.57	มาก
2. โรงเรียนได้รับการจัดสรรงบประมาณที่ไม่เพียงพอต่อความต้องการของโรงเรียนในพื้นที่ชายแดน	4.69	0.47	มากที่สุด

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก	ระดับการประเมิน n=210		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
3. โรงเรียนขาดแคลนครูที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน	4.53	0.5	มากที่สุด
4. โรงเรียนมีปัญหาด้านความปลอดภัยในพื้นที่ชายแดนซึ่งส่งผลต่อการบริหารจัดการโรงเรียน	4.65	0.47	มากที่สุด
5. โรงเรียนและชุมชนมีความร่วมมือในการพัฒนาการศึกษา	4.58	0.49	มากที่สุด
6. โรงเรียนมีความพร้อมด้านเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน	4.17	0.54	มาก
7. โรงเรียนมีผลกระทบจากการเข้าออกของนักเรียนในพื้นที่ชายแดน ส่งผลต่อความต่อเนื่องในการจัดการศึกษา	4.37	0.48	มาก
8. นโยบายการศึกษาจากส่วนกลางสอดคล้องกับบริบทและความต้องการของโรงเรียนในพื้นที่ชายแดน	4.29	0.59	มาก
9. โรงเรียนได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กในพื้นที่ชายแดน	4.43	0.59	มาก
10.โรงเรียนเปิดโอกาสในการพัฒนาตนเองและการเข้าถึงการอบรมของครูและบุคลากรในโรงเรียนขนาดเล็กพื้นที่ชายแดน	4.51	0.5	มากที่สุด
รวม	4.46	0.33	มาก

จากตารางที่ 1 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กบริเวณพื้นที่ชายแดนไทย - กัมพูชา จังหวัดสุรินทร์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.46, S.D.=.33) เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่าอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อ 2. โรงเรียนได้รับการจัดสรรงบประมาณที่ไม่เพียงพอต่อความต้องการของโรงเรียนในพื้นที่ชายแดน ($\bar{X}$ =4.69, S.D.=.47) รองลงมา คือ ข้อ 4. โรงเรียนมีปัญหาด้านความปลอดภัยในพื้นที่ชายแดนซึ่งส่งผลต่อการบริหารจัดการโรงเรียน ($\bar{X}$ =4.65, S.D.=.47) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 6. โรงเรียนขาดความพร้อมด้านเทคโนโลยีและการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนการสอน ($\bar{X}$ =4.17, S.D.=.54)

2. ผลการศึกษาการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กบริเวณพื้นที่ชายแดนไทย-กัมพูชา จังหวัดสุรินทร์ โดยรวมและรายด้าน

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กบริเวณพื้นที่ชายแดนไทย-กัมพูชา จังหวัดสุรินทร์ โดยรวมและรายด้าน

การบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก	ระดับการประเมิน n=210		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านบริหารวิชาการ	4.29	.36	มาก
2. ด้านบริหารงบประมาณ	4.23	.31	มาก
3. ด้านบริหารงานบุคคล	4.35	.29	มาก
4. ด้านบริหารทั่วไป	4.36	.34	มาก
รวม	4.31	.26	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า การบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กบริเวณพื้นที่ชายแดนไทย-กัมพูชา จังหวัดสุรินทร์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.31$, S.D.= .26) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านบริหารงานทั่วไป ($\bar{X}=4.36$ S.D.= .34) รองลงมา คือ ด้านบริหารงานบุคคล ($\bar{X}=4.35$, S.D.= .29) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือด้านบริหารงบประมาณ ($\bar{X}=4.24$, S.D.= .32)

3. ผลการวิเคราะห์ผลผลิตจากการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กบริเวณพื้นที่ชายแดนไทย - กัมพูชา จังหวัดสุรินทร์ โดยรวมรายด้านและรายข้อ

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ผลผลิตจากการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กบริเวณพื้นที่ชายแดนไทย - กัมพูชา จังหวัดสุรินทร์ โดยรวมรายด้านและรายข้อ

ผลผลิตจากการบริหารจัดการโรงเรียน	ระดับการประเมิน (n=210)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านคุณภาพผู้เรียน			
1. ผู้เรียนมีความสามารถทางด้านการอ่าน เขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ อย่างเหมาะสมตามวัย	4.02	0.46	มาก
2. ผู้เรียนมีความสามารถในการวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณและสามารถแก้ปัญหาได้	3.77	0.54	มาก
3. ผู้เรียนมีคุณลักษณะค่านิยมที่ดี และภาคภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย	4.53	0.58	มากที่สุด
4. ผู้เรียนมีสุขภาวะทางร่างกายและจิตสังคมที่เหมาะสม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้บนความแตกต่างและหลากหลาย	4.04	0.52	มาก
รวม	4.09	0.52	มาก

ผลผลิตจากการบริหารจัดการโรงเรียน	ระดับการประเมิน (n=210)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ			
5. โรงเรียนมีเป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ และระบบการบริหารจัดการที่ชัดเจน และมีคุณภาพ	3.85	0.56	มาก
6. โรงเรียนดำเนินงานด้านวิชาการและพัฒนาครู บุคลากรอย่างต่อเนื่อง เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย	3.97	0.55	มาก
7. โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้และการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ	4.08	0.52	มาก
รวม	3.97	0.55	มาก
ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ			
8. ครูจัดการเรียนรู้โดยเน้นกระบวนการคิดและการปฏิบัติจริงสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.33	0.47	มาก
9. ครูใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมพร้อมทั้งมีการจัดการชั้นเรียนเชิงบวกอย่างมีประสิทธิภาพ	3.84	0.53	มาก
10. ครูมีการประเมินผลผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และใช้ผลประเมินร่วมกับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสะท้อนกลับเพื่อปรับปรุงการจัดการเรียนรู้	4.13	0.37	มาก
รวม	4.10	0.51	มาก
โดยรวมทุกด้าน	4.05	0.48	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลผลิตจากการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กบริเวณพื้นที่ชายแดนไทย - กัมพูชา จังหวัดสุรินทร์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.05$, S.D.=.48) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\bar{X}=4.10$, S.D.=.51) รองลงมา คือ ด้านคุณภาพผู้เรียน ($\bar{X}=4.09$, S.D.=.52) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ ($\bar{X}=3.97$, S.D.=.55) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้เรียนมีคุณลักษณะค่านิยมที่ดี และภาคภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย รองลงมา คือ ครูจัดการเรียนรู้โดยเน้นกระบวนการคิดและการปฏิบัติจริง สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ($\bar{X}=4.33$, S.D.=.47) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้เรียนมีความสามารถในการวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ และสามารถแก้ปัญหาได้ ($\bar{X}=3.77$, S.D.=.54)

4. ข้อเสนอแนะการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กบริเวณพื้นที่ชายแดนไทย-กัมพูชา จังหวัดสุรินทร์ พบว่า 4. ข้อเสนอแนะการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กบริเวณพื้นที่ชายแดนไทย - กัมพูชา จังหวัดสุรินทร์ พบว่า **ด้านบริหารวิชาการ** โรงเรียนควรมีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนขนาดเล็ก พัฒนาหลักสูตรบูรณาการกับภูมิปัญญาท้องถิ่น บูรณาการสาระการเรียนรู้กับวิถีชีวิตชายแดน พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นร่วมกับชุมชน เพื่อสร้างความภูมิใจในท้องถิ่น ยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ ส่งเสริมการใช้สื่อและเทคโนโลยีการศึกษา ใช้การสอนแบบ Active Learning เพื่อกระตุ้นการคิด พัฒนานักเรียนอย่างรอบด้าน พัฒนาอ่านออกเขียนได้ คิดเลขเป็น ในระดับประถมศึกษา สร้างกิจกรรมส่งเสริมอาชีพ **ด้านบริหารงบประมาณ** โรงเรียนควรบริหารงบประมาณอย่างโปร่งใส ผ่านคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน วางแผนงบประมาณร่วมกับครูและคณะกรรมการสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม จัดทำแผนงบประมาณตามสภาพจริง ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า พัฒนาครูด้านการบริหารงบประมาณ ให้เข้าใจระเบียบการใช้เงินราชการและเงินบริจาค แสวงหาแหล่งทุนสนับสนุนเพิ่มเติม **ด้านบริหารงานบุคคล** ควรบริหารจัดการครูอย่างมีประสิทธิภาพ วางแผนการสอนให้สอดคล้องกับจำนวนครู เช่น สอนหลายวิชาต่อคน สร้างขวัญกำลังใจแก่บุคลากร จัดกิจกรรมยกย่องเชิดชูเกียรติครูที่เสียสละในพื้นที่ห่างไกล ให้สิทธิประโยชน์ตามกฎหมายระเบียบ เช่น เบี้ยกันดาร ค่าครองชีพ หรือพิจารณาย้ายเมื่อครบกำหนดพัฒนาศักยภาพครู ส่งเสริมการอบรมออนไลน์หรือศึกษาต่อในพื้นที่ที่เข้าถึงได้ จัดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ภายในโรงเรียนและในเครือข่าย และ**ด้านบริหารงานทั่วไป** ควรมีการบริหารจัดการสถานที่ให้ปลอดภัยและเหมาะสม ซ่อมแซมอาคารเรียนและสิ่งแวดลอมให้เหมาะสมกับเด็ก จัดระบบดูแลความปลอดภัย เช่น รั้วโรงเรียน แสงสว่าง กล้องวงจรปิด เสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน ให้ชุมชนเข้ามามีบทบาทในกิจกรรม เช่น โครงการอาหารกลางวัน, กิจกรรมวันสำคัญ ตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาที่มีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาโรงเรียน พัฒนาระบบสารสนเทศและเอกสาร จัดระบบข้อมูลนักเรียนให้ทันสมัย พร้อมใช้ในการวิเคราะห์และวางแผน ส่งเสริมให้บุคลากรใช้ระบบออนไลน์ในการจัดการงานเอกสารและรายงาน เช่น DMC, EMIS จัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จัดกิจกรรมแนะแนว ป้องกันปัญหาเด็กหลุดจากระบบ

สรุปผล

การบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กบริเวณพื้นที่ชายแดนไทย-กัมพูชา จังหวัดสุรินทร์ สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาบริบท สภาพการณ์ปัจจุบันของโรงเรียน พบว่า โรงเรียนมีนักเรียนสัญชาติไทยเป็นส่วนใหญ่ ใช้ภาษาไทยกลางเป็นหลัก ขาดแคลนครู อาครเรียนค่อนข้างดีแต่บางส่วนต้องปรับปรุง อินเทอร์เน็ตมีแต่สัญญาณไม่เสถียร นักเรียนส่วนใหญ่ผู้ปกครองรับ-ส่ง ชุมชนให้ความร่วมมือดี ปัญหาหลักคือความยากจนและความขัดแย้งในพื้นที่ โรงเรียนได้รับการสนับสนุนงบประมาณเสริมจาก

ศิษย์เก่า และจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับบริบทชายแดน โดยสอดคล้องวัฒนธรรมและภาษาท้องถิ่นในหลักสูตร ส่วนปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ โรงเรียนได้รับการจัดสรรงบประมาณที่ไม่เพียงพอต่อความต้องการของโรงเรียนในพื้นที่ชายแดน รองลงมา คือ โรงเรียนมีปัญหาด้านความปลอดภัยในพื้นที่ชายแดน ซึ่งส่งผลต่อการบริหารจัดการโรงเรียน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ โรงเรียนขาดความพร้อมด้านเทคโนโลยีและการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนการสอน

2. ผลการศึกษาการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กบริเวณพื้นที่ชายแดนไทย-กัมพูชา จังหวัดสุรินทร์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านบริหารทั่วไป รองลงมา คือ ด้านบริหารงานบุคคล ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านบริหารงบประมาณ

3. ผลการศึกษาผลผลิตจากการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กบริเวณพื้นที่ชายแดนไทย-กัมพูชา จังหวัดสุรินทร์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รองลงมา คือ ด้านคุณภาพผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้เรียนมีคุณลักษณะค่านิยมที่ดี และภาคภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย รองลงมา คือ ครูจัดการเรียนรู้โดยเน้นกระบวนการคิดและการปฏิบัติจริง สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้เรียนมีความสามารถในการวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ และสามารถแก้ปัญหาได้

4. ข้อเสนอแนะการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กบริเวณพื้นที่ชายแดนไทย - กัมพูชา จังหวัดสุรินทร์ พบว่า โรงเรียนควรมีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนขนาดเล็ก พัฒนาหลักสูตรบูรณาการกับภูมิปัญญาท้องถิ่น บูรณาการสาระการเรียนรู้กับวิถีชีวิตชายแดน ควรมีการบริหารงบประมาณอย่างโปร่งใส ผ่านคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน วางแผนงบประมาณร่วมกับครูและคณะกรรมการสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม ควรบริหารจัดการครูอย่างมีประสิทธิภาพ ควรมีการบริหารจัดการสถานที่ให้ปลอดภัยและเหมาะสม ซ่อมแซมอาคารเรียนและสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสมกับเด็ก จัดระบบดูแลความปลอดภัย

อภิปรายผล

การบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กบริเวณพื้นที่ชายแดนไทย-กัมพูชา จังหวัดสุรินทร์มีประเด็นสำคัญควรแก่การนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. บริบท สภาพการณ์ปัจจุบันของโรงเรียน พบว่ามีนักเรียนสัญชาติไทยเป็นส่วนใหญ่ ใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร ขาดแคลนครู อาคารเรียนและสิ่งแวดล้อมค่อนข้างดีแต่บางส่วนต้องซ่อมแซม อินเทอร์เน็ตมีแต่สัญญาณไม่เสถียร นักเรียนส่วนใหญ่เดินทางโดยผู้ปกครองรับ-ส่ง ชุมชนให้ความ

ร่วมมือดี ปัญหาหลักคือความยากจนและความขัดแย้งในพื้นที่ โรงเรียนต้องพึ่งการระดมทุนจากศิษย์เก่า เพื่อเสริมงบประมาณ สอดคล้องกับงานวิจัยของเกดมี สอนเมือง (2561: 90-91) ได้ศึกษาแนวทางการส่งเสริมการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการของโรงเรียนขนาดเล็ก ประสบปัญหาขาดครู ครูต้องสอนหลายชั้นเรียน ทำให้ไม่สามารถจัดการเรียนการสอนครอบคลุมทุกกลุ่มสาระได้ งบประมาณจำกัด และขาดการบำรุงรักษาต่อเนื่อง ภาระงานของครูมีมากเกินไป ครูยังขาดโอกาสพัฒนาตนเอง การวัดและประเมินผลไม่สะท้อนสภาพจริง เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับงานวิจัยของ เพ็ญญา ชูพงษ์ (2560: 219) ได้ศึกษาการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กแบบมีส่วนร่วมของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนขนาดเล็กยังคงมีปัญหาด้านคุณภาพการศึกษา บุคลากรขาดแคลน ครูไม่ตรงสาขาวิชา และงบประมาณไม่เพียงพอแม้มีการจัดสรรตามรายหัวนักเรียน การนิเทศติดตามและการสร้างขวัญกำลังใจยังไม่เข้มแข็ง ทำให้ผลการจัดการศึกษาไม่เป็นไปตามเป้าหมาย เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับ สมศักดิ์ ภูมิทอง, มณฑนา อินทุสมิต, และภัทราพร เกษสังข์ (2557, 95-103) ได้ศึกษาการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนารูปแบบการบริหาร จัดการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การจัดการเรียนการสอนไม่ครบชั้น ครูที่สอนไม่ตรงวิชาเอกที่สำเร็จ บางครั้งนักเรียนเรียนไม่ครบหลักสูตร งบประมาณที่ได้รับจัดสรรจากทางรัฐบาลมีน้อยไม่เพียงพอต่อการบริหารจัดการศึกษา บุคลากรในโรงเรียนไม่เพียงพอสำหรับการจัดการเรียนการสอน นอกจากนี้บุคลากรยังรับผิดชอบงานต่าง ๆ ที่นอกเหนือจากภาระการสอน อาคารสถานที่ไม่เพียงพอ ทรุดโทรม หรือยังไม่ได้มาตรฐาน

2. ผลการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กบริเวณพื้นที่ชายแดนไทย - กัมพูชา จังหวัดสุรินทร์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านเช่นกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การบริหารจัดการโรงเรียน เป็นภารกิจที่สำคัญ เป็นหัวใจของการจัดการศึกษาที่ผู้บริหารโรงเรียน ครู ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ต้องให้ความสำคัญและมีส่วนร่วมในการวางแผน ปรับปรุงแก้ไขอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง อีกทั้งยังเป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาและสถานศึกษา ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ ความรู้ ทักษะ ให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับสภาพปัจจุบันการบริหารวิชาการที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ เป็นปัจจัยสำคัญในการจัดกระบวนการให้ผู้เรียนเข้าสู่มาตรฐานและได้รับการพัฒนาตนเอง กระบวนการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ การบริหารงานวิชาการ ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ทุกเวลา ทุกสถานที่ และส่งเสริมการจัดการเรียนรู้โดยเน้น

ผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนมีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สรคุปต์ บุญเกษม, สันติศักดิ์ กองสุทธิใจ และวินัย รังสินันท์ (2560 : 310-318) ได้ศึกษาปัจจัยการบริหารจัดการที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดนครสวรรค์ พบว่า ศักยภาพบริหารจัดการโรงเรียนและประสิทธิผลโรงเรียนขนาดเล็ก ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดนครสวรรค์โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับ เกียรติ สอนเมือง (2561: 90-91) ได้ศึกษาแนวทางการส่งเสริมการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรน้อยมาก ไม่เพียงพอต่อการบริหารเพื่อให้ได้คุณภาพและมาตรฐานตามที่หน่วยงานต้นสังกัดกำหนด เนื่องจากงบประมาณถูกกำหนดด้วยจำนวนนักเรียน ไม่มีเงินรายได้เพื่อใช้ในการพัฒนาการบริหารการเงินไม่เป็นไปตามแผนปฏิบัติการของโรงเรียน

3. ผลการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กบริเวณพื้นที่ชายแดนไทย-กัมพูชา จังหวัดสุรินทร์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านบริหารงานทั่วไป รองลงมา คือ ด้านบริหารงานบุคคล ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือด้านบริหารงบประมาณ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การบริหารงานทั่วไป เป็นการบริหารงานหรือการดำเนินงานที่เน้นไปในทิศทางด้านการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานและการให้บริการแก่หน่วยงานภายในของสถานศึกษา โดยให้บริการด้านการศึกษาทุกระดับ รวมทั้งการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชน และองค์กรที่เกี่ยวข้องเป็นตัวประสานที่ทำให้การจัดการเรียนการสอนและงานต่าง ๆ ดำเนินไปอย่างสะดวก รวดเร็ว บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล มีความสำคัญคือเป็นงานที่ส่งเสริมสนับสนุนด้านการบริหารงานต่าง ๆ ในองค์กร เพื่อให้สามารถบรรลุผลตามมาตรฐาน คุณภาพ และเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้โดยมีขอบข่ายของการบริหารงานทั่วไปประกอบด้วย การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ การประสานงานและพัฒนาเครือข่าย การศึกษา การวางแผนการบริหารการศึกษา การวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน การ จัดระบบบริหารและพัฒนาองค์กร การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงานงานเทคโนโลยีเพื่อ การศึกษา การดำเนินงานธุรการ การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม การจัดทำสำมะโน ผู้เรียน การรับนักเรียน การเสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่องการจัดตั้ง ยุบรวมหรือเลิก การ ประสานการจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบและตาม การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา การทัศนศึกษา งานกิจการนักเรียน งานประชาสัมพันธ์งานการศึกษา การส่งเสริม สนับสนุนและ ประสานการจัดการศึกษาของบุคคลชุมชน องค์กร หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา งานประสานงานกับส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น การรายงานผลการปฏิบัติงาน การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน และแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อปรับเปลี่ยน กิจกรรมในการลงโทษนักเรียน การบริหารงานทั่วไปของสถานศึกษาในอนาคตมีแนวโน้ม ความสำคัญ ดังนี้การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล การกระจายอำนาจการ

ตัดสินใจ การมีส่วนร่วมของ ชุมชน การมุ่งเน้นผลลัพธ์และ การพัฒนาอย่างยั่งยืน สถานศึกษาในอนาคต จะต้องปรับตัวให้ เข้ากับการเปลี่ยนแปลง ปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลง ทางสังคม เศรษฐกิจ เทคโนโลยี และการศึกษาที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา สอดคล้องกับงานวิจัยของกับ นัฐวุฒิ กุศลคุ้ม และ สุรินทร์ ภูสิงห์ (2563: 138) ได้ศึกษาข้อเสนอแนะ เพื่อการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า ปัญหาการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ รองลงมา ได้แก่ด้านการบริหารงานทั่วไป สอดคล้องกับงานวิจัยของ อมลภา ปิ่นทอง (2566: 309-310) ได้ศึกษา แนวทางการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรีเขต 1 ผลการวิจัย พบว่า โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารทั่วไป รองลงมาคือ ด้านการบริหารงบประมาณ และด้านการบริหารบุคคล ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการบริหารวิชาการ

4. การศึกษาผลผลิตจากการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กบริเวณพื้นที่ชายแดนไทย - กัมพูชา จังหวัดสุรินทร์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รองลงมา คือ ด้านคุณภาพผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้เรียนมีคุณลักษณะค่านิยมที่ดี และภาคภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย รองลงมา คือ ครูจัดการเรียนรู้โดยเน้นกระบวนการคิดและการปฏิบัติจริง สามารถนำไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันได้ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้เรียนมีความสามารถในการวิเคราะห์ คิดอย่าง มีวิจารณญาณ และสามารถแก้ปัญหาได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยะสันต์ วรรณภพ (2564: 122) ได้ศึกษาการถอดบทเรียนความสำเร็จของการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนมีการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ โดยส่งเสริมให้ครูเข้ารับการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ จัดทำแผนการพัฒนา และมีการสร้างข้อตกลงก่อนการสอน วิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล ครูจัดทำวิจัยเพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ ทั้งในรูปแบบวิจัยเต็มรูปแบบและวิจัยในชั้นเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของสรคุปต์ บุญเกษม, สันติศักดิ์ กองสุทธิใจ และวินัย รังสินันท์ (2560: 226-228) ได้ศึกษาปัจจัยการบริหารจัดการที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดนครสวรรค์ พบว่า ศักยภาพการบริหารจัดการโรงเรียนและประสิทธิผลโรงเรียนขนาดเล็ก ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาโรงเรียนบ้านไทยสันติสุข ปีการศึกษา 2567 พบว่า ด้านคุณภาพผู้เรียน มีผลการประเมินอยู่ในระดับดีเลิศ ด้านกระบวนการ

บริหารและการจัดการ มีผลการประเมินอยู่ในระดับ ยอดเยี่ยม และด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีผลการประเมินอยู่ในระดับ ดีเลิศ ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาโรงเรียนบ้านโนนทอง ปีการศึกษา 2567 พบว่า ด้านคุณภาพผู้เรียน มีผลการประเมินอยู่ในระดับดี ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ มีผลการประเมินอยู่ในระดับดีเลิศ และด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีผลการประเมินอยู่ในระดับดีเลิศ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากผลการวิจัยการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กบริเวณพื้นที่ชายแดนไทย-กัมพูชา จังหวัดสุรินทร์ แบ่งเป็น 4 ด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดของแต่ละด้านเพื่อเป็นแนวทางการนำไปใช้ดังนี้

1. ด้านบริหารงบประมาณ โรงเรียนควรจัดทำแผนบริหารงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลคุ้มค่าและมีความโปร่งใส
2. ด้านบริหารวิชาการ โรงเรียนควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูจัดทำวิจัยเพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ ตลอดจนเผยแพร่ผลงานวิจัยกับบุคคลและหน่วยงานอื่น
3. ด้านบริหารงานบุคคล โรงเรียนควรดำเนินการเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัย การลงโทษ การสั่งพักราชการและการร้องทุกข์ของข้าราชการครูอย่างเคร่งครัด
4. ด้านบริหารทั่วไป โรงเรียนควรดำเนินการจัดการศึกษา ตามความเหมาะสมกับบริบทของท้องถิ่น รวมทั้งเชื่อมโยงประสานความร่วมมือและส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาจากทุกองค์กรที่เกี่ยวข้อง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการโรงเรียน
2. ควรศึกษาเกี่ยวกับคุณภาพผู้เรียนระหว่างโรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ 2560 – 2579*. กรุงเทพมหานคร: บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- เกิดมี สอนเมือง. (2561). *แนวทางการส่งเสริมการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัด*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยพะเยา.
- นัฐภูมิ กุลศัลย์ และสุรินทร์ ภูสิงห์. (2563). *ข้อเสนอแนะเพื่อการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาวิทยาลัราชภัฏชัยภูมิ.
- ปิยะสันต์ วรรณภพ, ชัชภูมิ สีชมภู และชาวฤทธิ์ จันทน์. (2564). การถอดบทเรียนความสำเร็จของการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา ขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา น่านเขต 2. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 6(11), 117–134.
- เพ็ญญา พงษ์. (2556). *การบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กแบบมีส่วนร่วมของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- วิชัย ลาธิ และ สุธรรม ธรรมทัศนันท. (2564). *การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่สามารถดำรงอยู่ได้ด้วยตนเองเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา กลุ่มจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์*. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมศักดิ์ ภูมิกอง, มณฑนา อินทุสมิต, และภัทราพร เกษสังข์. (2557). การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2. *วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น*. 10(2): 95-103.
- สรคุปต์ บุญเกษม, สันติศักดิ์ กองสุทธิใจ และวินัย รังสินันท์. (2560). ปัจจัยการบริหารจัดการที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม*. 11(1), 217-230.
- อมลภา ปิ่นทอง. (2566). *แนวทางการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีเขต 1*. *วารสารสิรินทรปริทัศน์*, 24(1), 310-318.

